

— תהלים — זוהר תהלים —

כְּשֶׁעֲדִין לֹא יוֹדַע מִמֶּנּוּ, לֹא יִכּוֹל לִסְבֹּל, שְׁהָרִי לְבוֹ פֹּרַח לְשַׁעָה. וּכְשִׁיּוֹדַע מִמֶּנּוּ, עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ וְיִכּוֹל לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן כָּאֵן, (וכאן אינו כך) שְׁהָרִי מִשֶּׁה אָמַר לָהֶם כָּל מֵה שְׁהָיָה אַחַר כִּי וַחֲזַק לָבָם בַּדְּבָרִים, וְלֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן אִם לֹא הִיָּה אֹמֵר לָהֶם דְּבָר. וּמִשׁוּם כִּי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בַּתְּחִלָּה, וַחֲזַק לָבָם, וְאַחַר כִּי וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה לֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חִיָּיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁשָּׁמְעוּ דְבָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַחָה נִשְׁמָתָם, וְעָלְתָה נִשְׁמָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד כִּפְסָא כְּבוֹדוֹ לְהַדְּבִק שָׁם. [דף 97 ע"א] אָמְרָה תוֹרָה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי לַחֲנָם הִיִּיתִי מֵאֲלֹפִים שְׁנַיִם טְרַם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם?! לַחֲנָם כְּתוּב בֵּה (ויקרא יז) וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם, (שמות ל) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הַחֲזִירָה הַתּוֹרָה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקּוּמוֹ. הַתּוֹרָה חֲזָקָה וְאַחֲזָה בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם לְהַחֲזִיר אוֹתָן לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים יט) 'תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ'. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מִפֶּשׁ.

מִי שְׁאוֹמֵר שְׁאוֹתוֹ סְפוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה לְהִרְאוֹת רַק עַל אוֹתוֹ סְפוֹר בְּלִבָּד הוּא בָּא תַּפְּח רֹחוֹ. **תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ וְכוּ'** (יט, ח): [זוהר במדבר פ' בהעלותך (דף קמ"ט)]. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פָּגְעוּ בְּאוֹתָם הָרִי קָרְדוּ. עַד שְׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו, וְרָאָה אוֹתָם הָרִים רָמִים, וְהָיוּ חֲשׂוֹכִים,

בֹּא רְאֵה, אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁלֹא זוֹכֵה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה בַּתּוֹרָה וְהוּא הוֹלֵךְ בַּחֲשֻׁכָה, כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, נוֹטְלִים אוֹתוֹ וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ לְגִיחָנָם לְמִקּוּם הַתְּחַתּוֹן, שְׁלֹא יִהְיֶה מִרְחָם עָלָיו, שְׁנִקְרָא בּוֹר שְׁאוֹן טִיט הַיָּיִן, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (תהלים מ) 'וַיַּעֲלֵנִי מִבוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיָּיִן וַיִּקֶּם עַל סֵלַע רְגְלִי כוֹנֵן אֲשׁוּרִי'. וּמִשׁוּם כִּי, אוֹתוֹ שְׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְנַפֵּף בְּטַנוּפוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, מֵה כְּתוּב? וַיִּקְרָהוּ וַיִּשְׁלַכּוּ אוֹתוֹ הַבְּרָה - זֶה הוּא הַגִּיחָנָם, הַמִּקּוּם שְׁדָנִים אֶת אוֹתָם שְׁלֹא הַשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה. וְהַבוֹר רַק - כְּמוֹ שְׁהוּא הָיָה רִיק, מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁלֹא הִיָּה בּוֹ מִים. וּבֹא וְרָאָה כְּמָה הוּא הָעֵנָשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מִהָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הַתּוֹרָה וְנִעְזְבוּ מִמֶּנָּה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ט) מִי הָאִישׁ הַחֲכָם וַיִּבֶן אֶת זֹאת וְגו' עַל מֵה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרַתִי וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִכָּאֵן (ישעיה ה) לִכֵּן גָּלָה עִמִּי מִבְּלִי דַעַת. מִשׁוּם כִּי הַכֹּל עוֹמֵד עַל קִיּוּם הַתּוֹרָה, וְהָעוֹלָם לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ אֲלֵא בַּתּוֹרָה, שְׁהִיא קִיּוּם הָעוֹלָמוֹת, מַעֲלָה וּמִטָּה, שֶׁכְּתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא כִרְיַתִּי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

תּוֹרַת הַשָּׁם מְשִׁיבָה נֶפֶשׁ הָאָדָם

תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ (יט, ח): [זוהר שמות פ' יתרו (דף פ"ט):] וַיִּרְדַּ מִשֶּׁה אֵל הָעַם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מֵהִי הָאֲמִירָה הַזֹּאת שֶׁכְּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, וְלֹא כְּתוּב מֵה אָמַר? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֹּא וְרָאָה, דֶּרֶךְ הָעוֹלָם הוּא, כְּשֶׁבָּאָה שְׁמַחָה לְאָדָם אוֹ כְּשֶׁבָּא צַעַר -